

— ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ —

Ἡ μεγάλη «Ἐπιτροπή ἐπὶ τοῦ Συντάγματος» στὴ συνεδρίασί της τῆς 28 Δεκεμβρίου ἀσχολήθηκε μὲ τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ψήφου μὲ τὴν ἐξῆς ἀφορμή. Ἐξετάζοντας τὸ ἄρθρο 5 τοῦ Συντάγματος πού εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἄρθρων πού ἀφοροῦν τὸ Δημόσιο Δίκαιο τῶν Ἑλλήνων σταμάτησε στὸν καθορισμὸ τῆς ἔννοιας «πολίτης».

Ἡ σχετικὴ περικοπὴ τοῦ Συντάγματος ἔχει ὡς ἐξῆς : «Εἰς τὰς δημοσίας λειτουργίας εἶναι δεκτοὶ μόνον πολῖται Ἕλληνες. . . .» Ὡς πρὸς τὴν παράγραφον αὐτὴ τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπάρχει στὸ Σύντογμα ἡ ἐξῆς ἐρμηνευτικὴ δήλωσις : «Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου εἶναι ὅτι εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας διορίζονται μόνον πολῖται Ἕλληνες, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐριζύμενα προσόντα. . . Ἡ δὲ λέξις πολίτης καὶ εἰς τὸ ἄρθρον αὐτὸ ὡς καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἄρθρα ἔχουν τὴν ἔννοιαν τοῦ Ἕλληνος ὑπηκόου, τοῦ ἔχοντος δηλαδὴ τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ἀδιάκρίτως φύλου καὶ ἡλικίας». Ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ, ἀφοῦ ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τῆς τὴν παραπάνω δήλωσι δέχτηκε ὅτι ἡ ἔννοια πολίτης περιλαμβάνει τὴν πλήρη ἀστικὴν ἱκανότητα τῆς γυναίκας, γεννήθηκε ὅμως ἀμφιβολία ἂν μέσα στὴν ἔννοια «πολίται Ἕλληνες» περιλαμβάνονται καὶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα ὅσον ἀφορᾷ τὴ γυναίκα.

Πάνω σαυτὸ τὸ σημεῖο ἐπικράτησε «κατὰ πλειοψηφίαν» ἡ γνώμη ὅτι δὲν ὑπάρχει μὲν κἀνένα κώλυμα ἐκ τοῦ Συντάγματος ἀλλὰ ὅτι ἀπαιτεῖται εἰδικὸς νόμος γιὰ νὰ χορηγηθοῦν τὰ πολιτικὰ δικαιώματα στὴ γυναίκα μὲ τὴν ἔννοια «πλήρους ἰσότητος». Εἶναι γνωστὸ πῶς οἱ ἐρμηνευτικὲς δηλώσεις ἀποτελοῦν «αὐ-

θεντικὴ ἐρμηνεία» τοῦ Συντάγματος, ἔτσι λοιπὸν ἀφοῦ κυρωθοῦν καὶ ἀπὸ τῆ Βουλῆ θάποτελέσουν θεμελιώδη δικαιώματα τῆς Ἑλληνίδας.

Βέβαια ἀπὸ τὴν ἐρμηνευτικὴ δήλωσι ὡς τὴ βῆμα τὴ καθιέρωσι τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις. Ὅμως ἂν κρθεῖ σὺν ἓνα πρῶτο ἀσφαλὲς βῆμα πρὸς τὴ πολιτικὴ ἐξίσωσι τῆς γυναίκας πρέπει νὰ μᾶς εὐχαριστῆ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλη ἀποψη εἶναι εὐχάριστη ἡ ἀπόφασι τῆς ἐπιτροπῆς, γιὰτὶ δείχνει πῶς **σὸλα τὰ κόμματα**, ἀπὸ τὰ πιδ συντηρητικὰ ὡς τὰ πειδ προοδευτικὰ πού ἀντιπροσωπεύονται σαυτῆ καὶ μὲ ἐκλεχτὰ τους μάλιστα στοιχεῖα, ἔχει ὠριμάσει τοῦλάχιστον ἡ ἀποψη ὅτι πρέπει νὰ ἀρθῆ ὁ συνταγματικὸς φραγμὸς γιὰ τὴν παραχώρησι τῆς ψήφου στὶς γυναῖκες καὶ νὰφεθῆ ἐλευθερία σὲ μιὰ μέλλουσα Βουλὴ νὰ τὴν παραχωρήσει μὲ ἀπλὸ νόμο.

Ἐτσι ἡ ἀπόφασι αὐτὴ φαίνεται πῶς δείχνει ὅτι κατ' ἀρχὴν τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ψήφου εἶναι λυμένο καὶ εἶναι ζήτημα τακτικῆς ἢ γενικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ.

Νὰ ἐλπίσουμε πῶς ἡ τακτικὴ αὐτὴ δὲ θὰ εἶναι ἡ συνηθισμένη τακτικὴ τῶν δισταγμῶν καὶ ἀναβολῶν σὲ μεταρρυθμίσεις κοινωνικῆς :

Ἴσως ναί. Γιὰτὶ σήμερα ἡ γενικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ ἀπὸ ὅλα σχεδὸν τὰ πολιτισμένα Κράτη, διαλύει τοὺς δισταγμοὺς καὶ τίς ἀμφιβολίες γιὰ τὴ χρησιμότητά του, καὶ ἀποδεικνύει ὡς ἐντελῶς δικαιολογημένο τὸ φεμινιστικὸ ἀξίωμα [πού λέει ὅτι «κάθε Κράτος πού δὲ δίνει πολιτικὰ δικαιώματα στὴ γυναίκα ἐμποδίζει τὴν πρόδὸ του».